

Czakó Gábor: Az eset és a helyzet – 1944–2014

2014 február 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Az atomista filozófia egyik jellegzetes megkülönböztetése az eset és a helyzet szemlélésével és megítélésével kapcsolatos. Eset az az élethelyzet, amelyben nem vagyunk benne, csak hírekből, mások elbeszéléséből, könyvekből stb. ismerjük. Úgy, ahogy.

Természetesen lehet róla véleményünk, ám ez csak egzisztenciális, magyarán személyes felelősség nélküli megnyilvánulás, vagyis locsogás, hiszen a véleményben megnyilvánuló döntés nem hat vissza ránk, az ítélelthozókra.

Például: mit tettem volna a Titanic kapitánya helyében? Ott voltam? Tudok hajót vezetni? Ugyanígy lehet véleményem a II. világháború alatti s azon belül a magyarországi zsidóüldözésről. Gondolhatom, hogy igen okos vagyok, és alaposan ismerem a kort, de hiába, ha jó akarnék lenni, és embereket akarnék menteni, engem akkor sem puffantana le az akkori SS vagy a nyilas legény házam mai, napsütötte tornácán. Ha jönne hozzám egy zsidó, akkor idefőnt borozgatnánk, s nem dugnám a dohos pincémbe – a gyilkosok ideje hetven éve elmúlt. Új idők új gondjait kell megoldanunk, s nem helyzetesdit játszani régi esetekkel a maiak bérére.

Az utolsó vacsorát kétszer sem lehet megenni, nemhogy milliószor.

Kerkai Jenő páternek alaposan végig kellett gondolnia a helyzetet 1944-ben, amikor bujdosó zsidókat telepített a jezsuita rendházban lévő szobájába, s ő maga leköltözött a pincébe. A kockázatot ő viselte, és nem én, a kései vélekedő. Sőt, amikor már Rákosi fegyházában ült, mert félmillió parasztleányt megtanított gazdálkodni, művelődni, egyesületekbe, olvasókörokkbe, dalárdákba szervezte őket, akkor – 1951-ben – kevesellték a jóságáért rá kirótt hat esztendő, megtoldották még négygel. Miért is? Zsidómentő volt, naná, hogy antiszemitizmus miatt. Közben szívbajossá és félvakká verték. Csak úgy, amikor rájuk jött, indoklás nélkül, nyilván a szocialista humanizmus jegyében.

Vagyis Kerkai Jenőnek egészen idáig el kellett volna látnia a maga helyzetében, hiszen a nyilasok egy az egyben átvonultak az R-Gárdába, onnan az ávóba, a rendőrséghez... ő persze sem '44-ben, sem később nem tartotta ellenségnek őket, hiszen nem ellenségekben gondolkodott, hanem felebarátokban. Így aztán, amikor a forradalom kiszabadította Vácról, akkor a barátai hiába biztatták, hogy meneküljön nyugatra, ő szépen engedelmeskedett Kádárék börtönbehívójának, s visszament a rabságba.

Tökéletesen szabad ember volt.

Kádár nem volt szabad, Hruscsov és a szovjet meg egy ?rült eszme rabja volt haláláig: ez volt az ? léthelyzete. Rákosi is rab volt, még Kádárt is lecsukatta.

Horthy Miklós sem volt szabad ember, hiába számítható a vészkorszak legnagyobb emberment?jének: nagyon sok emberen csak egy ideig tudott segíteni. A német megszállás alatt nem tudta az egész Wehrmachtot meg az SS-t porba verni, mindössze annyira futotta erejéb?!, hogy szétrúgatta Koszorús ezredessel Baky nyilasait. Ezzel is messze kiemelkedett a kortárs államf?k közül. A hálás, vagyis a helyzetet átélt zsidók áldották, és haláláig tisztességgel eltartották Portugáliában.

Akik mai kényelmes, napsütötte tornácukon emberek fölött ítéleznek, hogy miért nem mentettek meg többet, és azt gondolják, hogy a katonai megszállás nem járt az amúgy is vékonyka nemzeti szabadság teljes elvesztésével, rabok. Rabok bizony, rabok, szegények, mert eltévedtek. Összekeverik a régi eseteket a mai helyzetükkel ahelyett, hogy mentenék a mai mentend?ket. És hagyják a holokausztot az antiszemitákra, miként Martin Buber (1878–1965), a múlt század talán legnagyobb zsidó bölcse javasolta.

Talán egyszer elolvassák Buber Én és te cím? remekm?vét.

A szerz? író

Czakó Gábor - mno.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló